

Załącznik
do uchwały nr 23/2024
Rady Ministrów
z dnia 28 marca 2024 r.

UMOWA
MIĘDZY RZĄDEM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ A MIĘDZYNARODOWYM TRYBUNAŁEM
KARNYM W SPRAWIE WYKONYWANIA WYROKÓW MIĘDZYNARODOWEGO TRYBUNAŁU
KARNEGO

Międzynarodowy Trybunał Karny (zwany dalej „Trybunałem”) oraz
Rząd Rzeczypospolitej Polskiej (zwany dalej „Państwem wykonania” lub „Rzecząpospolitą Polską”),
zwane łącznie „Stronami” lub każda z osobna „Stroną”,

PREAMBUŁA

PRZYWOŁUJĄC artykuł 103 ustęp 1 litera a Rzymskiego Statutu Międzynarodowego Trybunału Karnego (zwanego dalej „Statutem Rzymskim”), przyjętego dnia 17 lipca 1998 roku przez Konferencję Dyplomatyczną Pełnomocników Organizacji Narodów Zjednoczonych, zgodnie z którym kary pozbawienia wolności orzeczone przez Trybunał są wykonywane w państwie wyznaczonym przez Trybunał z listy państw, które wyraziły gotowość przyjęcia osób skazanych;

PRZYWOŁUJĄC Regulę 200(5) Reguł Procesowych i Dowodowych Trybunału (zwanym dalej „Regułą”/„Regułami”), zgodnie z którą Trybunał może zawierać porozumienia dwustronne z państwami w celu ustanowienia ram dla przyjmowania osób skazanych przez Trybunał, zgodnie ze Statutem Rzymskim;

PRZYWOŁUJĄC powszechnie przyjęte międzynarodowe standardy regulujące traktowanie więźniów, w tym Wzorcowe reguły minimalne postępowania z więźniami (Reguły Nelsona Mandeli) przyjęte rezolucją Zgromadzenia Ogólnego Organizacji Narodów Zjednoczonych 70/175 z dnia 17 grudnia 2015 roku, Zbiór zasad ochrony wszystkich osób poddanych jakiegokolwiek formie zatrzymania bądź uwięzienia, przyjęty rezolucją Zgromadzenia Ogólnego Organizacji Narodów Zjednoczonych 43/173 z dnia 9 grudnia 1988 roku oraz Podstawowe zasady traktowania więźniów, przyjęte rezolucją Zgromadzenia Ogólnego Organizacji Narodów Zjednoczonych 45/111 z dnia 14 grudnia 1990 roku;

PRZYJMUJĄC DO WIADOMOŚCI gotowość Rzeczypospolitej Polskiej do przyjęcia osób skazanych przez Trybunał;

W CELU ustanowienia ram określających warunki, na jakich takie kary będą wykonywane w Rzeczypospolitej Polskiej;

UZGODNIŁY, co następuje:

Artykuł 1
Cel i zakres Umowy

Umowa reguluje kwestie związane lub wynikające z wykonywania kar orzeczonych przez Trybunał i wykonywanych w Rzeczypospolitej Polskiej.

Artykuł 2

Tryb wyznaczania i informacje dotyczące wyznaczania

1. Po skazaniu oskarżonego przez Izbę Orzekającą, Prezydium Trybunału (zwane dalej „Prezydium”) kontaktuje się z Państwem wykonania i zwraca się o przedstawienie w ciągu 30 dni kalendarzowych informacji o praktycznej gotowości do przyjęcia osoby skazanej przez Trybunał.
2. Jeżeli Państwo wykonania wykaze praktyczną gotowość do przyjęcia osoby skazanej przez Trybunał, Prezydium zwraca się do Państwa wykonania o przekazanie Trybunałowi aktualnych informacji dotyczących krajowego systemu zatrzymań, w tym między innymi ostatnio ogłoszonych przepisów i wytycznych administracyjnych.
3. W przypadku wyznaczenia Rzeczypospolitej Polskiej jako państwa, w którym osoba skazana będzie wykonywać karę, o swojej decyzji Prezydium zawiadamia Państwo wykonania. Zawiadamiając o wyznaczeniu Rzeczypospolitej Polskiej jako państwa wykonania, Prezydium przekazuje między innymi następujące informacje i dokumenty:
 - (a) imię i nazwisko, obywatelstwo, datę i miejsce urodzenia osoby skazanej;
 - (b) odpis prawomocnego wyroku skazującego wraz z orzeczoną karą;
 - (c) wymiar kary i termin rozpoczęcia jej wykonywania oraz czas pozostały do jej wykonania;
 - (d) termin, w którym osobie skazanej przysługuje prawo do ubiegania się o skrócenie wymiaru kary;
 - (e) z poszanowaniem tajemnicy lekarskiej, wszelkie niezbędne informacje dotyczące stanu zdrowia osoby skazanej, w tym stosowanych wobec niej zabiegów medycznych.
4. Państwo wykonania niezwłocznie podejmuje decyzję w sprawie wyznaczenia przez Trybunał, zgodnie z prawem krajowym Rzeczypospolitej Polskiej i informuje Prezydium, czy akceptuje wyznaczenie.

Artykuł 3

Przekazanie osoby skazanej

1. Przekazanie osoby skazanej następuje tak szybko, jak to możliwe, po zaakceptowaniu wyznaczenia przez Państwo wykonania.
2. Sekretarz Trybunału (zwany dalej „Sekretarzem”) zapewnia właściwe przekazanie osoby skazanej w porozumieniu z Państwem wykonania i Państwem pobytu tej osoby.

Artykuł 4

Nadzorowanie wykonywania kary i warunków pozbawienia wolności

1. Wykonywanie kary pozbawienia wolności podlega nadzorowi Trybunału i jest zgodne z powszechnie przyjętymi międzynarodowymi standardami regulującymi traktowanie więźniów.
2. W celu nadzorowania wykonywania kar pozbawienia wolności Prezydium:
 - (a) w razie konieczności zwraca się o wszelkie informacje, sprawozdania lub ekspertyzy od Państwa wykonania lub z innych wiarygodnych źródeł;

- (b) w stosownych przypadkach deleguje sędziego Trybunału lub pracownika Trybunału, który będzie odpowiedzialny, po zawiadomieniu Państwa wykonania, za spotkanie z osobą skazaną i wysłuchanie jej stanowiska, bez obecności władz krajowych;
 - (c) w stosownych przypadkach umożliwia Państwu wykonania ustosunkowanie się do stanowiska wyrażonego przez osobę skazaną zgodnie z literą b.
3. Porozumiewanie się osoby skazanej z Trybunałem jest poufne i odbywa się w sposób niezakłócony. Prezydium, w porozumieniu z Państwem wykonania, przestrzega tych wymogów przy ustalaniu odpowiednich warunków wykonywania przez osobę skazaną prawa do porozumiewania się z Trybunałem w sprawie warunków pozbawienia wolności.
 4. Warunki pozbawienia wolności podlegają prawu krajowemu Rzeczypospolitej Polskiej i są zgodne z powszechnie przyjętymi międzynarodowymi standardami regulującymi traktowanie więźniów. W żadnym razie warunki te nie mogą być bardziej albo mniej korzystne od tych, w jakich przebywają więźniowie skazani za podobne przestępstwa w Rzeczypospolitej Polskiej.
 5. Państwo wykonania zawiadamia Trybunał o wszelkich okolicznościach, w tym o skorzystaniu z warunków uzgodnionych na podstawie artykułu 103 ustęp 1 Statutu Rzymskiego, które mogłyby w istotny sposób wpłynąć na warunki lub wymiar kary pozbawienia wolności. O wszelkich takich znanych lub przewidywalnych okolicznościach zawiadamia się Trybunał z wyprzedzeniem co najmniej 45 dni. W tym okresie Państwo wykonania nie będzie podejmować żadnych działań, które mogłyby naruszyć jego zobowiązania wynikające z artykułu 110 Statutu Rzymskiego.
 6. Państwo wykonania niezwłocznie informuje Prezydium o wszelkich istotnych zdarzeniach dotyczących osoby skazanej.
 7. Jeśli osoba skazana kwalifikuje się do programu lub świadczenia więziennego dostępnego na mocy prawa krajowego Rzeczypospolitej Polskiej, które może wymagać aktywności poza zakładem karnym, Państwo wykonania informuje o tym fakcie Prezydium, wraz z przekazaniem wszelkich istotnych informacji lub uwag, z odpowiednim wyprzedzeniem umożliwiającym Trybunałowi wykonywanie jego funkcji nadzorczej.
 8. Państwo wykonania zezwala Międzynarodowemu Komitetowi Czerwonego Krzyża (zwanemu dalej „MKCK”) na przeprowadzenie w dowolnym czasie i okresowo kontroli warunków pozbawienia wolności i traktowania osoby skazanej lub osób skazanych, przy czym częstotliwość wizyt określa MKCK. Po każdej wizycie MKCK:
 - (a) MKCK przedstawia Państwu wykonania i Prezydium poufne sprawozdanie ze swoich ustaleń, w razie konieczności wraz z zaleceniami;
 - (b) Państwo wykonania i Prezydium konsultują się wzajemnie w sprawie ustaleń zawartych w sprawozdaniu; następnie Prezydium zwraca się do Państwa wykonania o zgłaszanie wszelkich zmian w warunkach pozbawienia wolności wynikających z zaleceń MKCK;
 - (c) Państwo wykonania i Prezydium przedstawiają MKCK wspólną odpowiedź w ciągu 30 dni kalendarzowych od otrzymania sprawozdania; we wspólnej odpowiedzi należy odnieść się do ustaleń zawartych w sprawozdaniu i określić środki służące realizacji zaleceń zawartych w sprawozdaniu przez Państwo wykonania i Prezydium.

Artykuł 5
Stawiennictwo przed Trybunałem

Jeżeli po przekazaniu osoby skazanej do Rzeczypospolitej Polskiej Trybunał zarządzi stawiennictwo osoby skazanej przed Trybunałem, osobę skazaną tymczasowo przekazuje się Trybunałowi, z zastrzeżeniem powrotu do Państwa wykonania w terminie określonym przez Trybunał. Okres rzeczywistego pozbawienia wolności w związku ze stawiennictwem przed Trybunałem zalicza się na poczet kary łącznej pozostałej do odbycia w Rzeczypospolitej Polskiej.

Artykuł 6
Ograniczenie ścigania lub karania

1. Osoba skazana nie może być sądzona przed sądem w Rzeczypospolitej Polskiej za przestępstwo, o którym mowa w artykule 5 Statutu Rzymskiego, za które została już skazana lub uniewinniona przez Trybunał.
2. Osoba skazana pozbawiona wolności w Państwie wykonania nie podlega ściganiu, ukaraniu ani ekstradycji do innego państwa za czyn popełniony przed jej przekazaniem do Rzeczypospolitej Polskiej, chyba że na takie ściganie, ukaranie lub ekstradycję wyrazi zgodę Prezydium na wniosek Państwa wykonania.
 - (a) Jeżeli Państwo wykonania zamierza ścigać osobę skazaną lub wykonać wobec niej karę za czyn popełniony przed jej przekazaniem, zawiadamia o tym zamiarze Prezydium i przekazuje mu następujące dokumenty:
 - (i) opis stanu faktycznego sprawy wraz z kwalifikacją prawną;
 - (ii) tekst obowiązujących przepisów prawa, w tym dotyczących przedawnienia i obowiązujących kar;
 - (iii) odpis wyroku, nakazu aresztowania lub innego dokumentu mającego taką samą moc, a także każdego innego prawnego tytułu wykonawczego, który zamierza egzekwować;
 - (iv) protokół zawierający stanowisko osoby skazanej uzyskane po tym, jak osoba ta została odpowiednio poinformowana o postępowaniu.
 - (b) W przypadku wniosku o ekstradycję złożonego przez inne państwo, Państwo wykonania przekazuje Prezydium cały wniosek wraz z protokołem zawierającym stanowisko osoby skazanej, uzyskane po odpowiednim poinformowaniu tej osoby o wniosku o ekstradycję.
 - (c) Prezydium może we wszystkich przypadkach zażądać wszelkich dokumentów lub dodatkowych informacji od Państwa wykonania lub państwa wnioskującego o ekstradycję.
 - (d) Prezydium może postanowić o przeprowadzeniu rozprawy.
 - (e) Prezydium podejmuje decyzję w możliwie najkrótszym czasie. O decyzji zawiadamia się wszystkie osoby, które uczestniczyły w postępowaniu.
 - (f) Jeżeli wniosek o ściganie, ukaranie lub ekstradycję do innego państwa dotyczy wykonania kary, osoba skazana może odbyć tę karę w Rzeczypospolitej Polskiej lub zostać poddana ekstradycji do innego państwa dopiero po odbyciu całej kary orzeczonej przez Trybunał.

- (g) Prezydium może zezwolić na tymczasową ekstradycję osoby skazanej do innego państwa w celu przeprowadzenia postępowania karnego tylko wtedy, gdy uzyskało gwarancje, które uzna za wystarczające, że osoba skazana zostanie zatrzymana w areszcie w tym państwie i przekazana z powrotem do Rzeczypospolitej Polskiej po zakończeniu postępowania karnego.
3. Ustępu 2 niniejszego artykułu nie stosuje się, jeżeli osoba skazana po odbyciu pełnego wymiaru kary wymierzonej przez Trybunał dobrowolnie pozostaje przez okres dłuższy niż 30 dni kalendarzowych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub powraca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej po jego opuszczeniu.

Artykuł 7

Odwołanie, rewizja, zmniejszenie i przedłużenie wymiaru kary

1. Z zastrzeżeniem warunków zawartych w Umowie, orzeczenie kary pozbawienia wolności jest wiążące dla Rzeczypospolitej Polskiej, która w żadnym wypadku nie może go zmienić.
2. Rzeczpospolita Polska nie zwolni osoby przed upływem kary orzeczonej przez Trybunał. Rzeczpospolita Polska zaprzestaje wykonywania kary niezwłocznie po otrzymaniu od Trybunału powiadomienia o wydaniu orzeczenia lub środka, w wyniku którego kara przestaje być wykonalna.
3. Trybunał ma wyłączne prawo rozpatrywać odwołania od wyroków i wnioski o wznowienie postępowania, a Rzeczpospolita Polska nie będzie utrudniać składania takich skarg przez osobę skazaną.
4. Trybunał ma wyłączne prawo do orzekania o zmniejszeniu wymiaru kary i orzeka w tej kwestii po wysłuchaniu osoby skazanej.
5. Jeżeli Prezydium przedłuży okres pozbawienia wolności zgodnie z Regułą 146(5), może zwrócić się o stanowisko Państwa wykonania.

Artykuł 8

Ucieczka

1. Jeżeli osoba skazana zbiegnie z aresztu, Państwo wykonania niezwłocznie zawiadamia o tym Sekretarza za pomocą jakiegokolwiek środka umożliwiającego przekazanie dokumentu pisemnego.
2. Jeżeli osoba skazana zbiegnie z aresztu i opuści Rzeczpospolitą Polską, Państwo wykonania może, po konsultacji z Prezydium, wystąpić o ekstradycję lub przekazanie tej osoby przez państwo, w którym osoba ta się znajduje, na podstawie istniejących porozumień dwustronnych lub wielostronnych, lub może zwrócić się do Prezydium o jej przekazanie, zgodnie z częścią IX Statutu Rzymskiego. Trybunał może zarządzić, aby dana osoba została przekazana Państwu wykonania lub innemu państwu wyznaczonemu przez Trybunał.
3. Jeżeli państwo, w którym znajduje się osoba skazana, wyrazi zgodę na przekazanie jej Państwu wykonania, na podstawie umów międzynarodowych lub przepisów prawa krajowego, Państwo wykonania zawiadamia o tym Sekretarza na piśmie. Osobę przekazuje się Państwu wykonania tak szybko, jak to możliwe, w razie potrzeby w porozumieniu z Sekretarzem. Sekretarz zapewnia

wszelką niezbędną pomoc, w tym, w razie potrzeby, przedstawia zainteresowanym państwom wnioski o tranzyt, zgodnie z Regułą 207.

4. W razie przekazania osoby skazanej Trybunałowi, Trybunał przekazuje ją Państwu wykonania. Niemniej jednak Prezydium może, działając z urzędu lub na wniosek Prokuratora lub Państwa wykonania, wyznaczyć inne państwo, w tym państwo, na którego terytorium osoba skazana zbiegła.
5. We wszystkich przypadkach na poczet kary pozostałej do odbycia zalicza się cały okres zatrzymania na terytorium państwa, w którym osoba skazana przebywała po ucieczce, oraz – jeżeli ma zastosowanie ustęp 4 niniejszego artykułu – okres zatrzymania w siedzibie Trybunału po przekazaniu osoby skazanej z państwa, w którym się znajdowała.

Artykuł 9

Zmiana w wyznaczeniu Rzeczypospolitej Polskiej jako państwa wykonania

1. Prezydium, działając z urzędu lub na wniosek Państwa wykonania, osoby skazanej lub Prokuratora, może w każdej chwili postanowić o przekazaniu osoby skazanej do więzienia w innym państwie.
2. Przed postanowieniem o zmianie wyznaczenia Rzeczypospolitej Polskiej jako państwa wykonania, Prezydium może:
 - (a) zwrócić się o stanowisko Państwa wykonania;
 - (b) zapoznać się z pisemnym lub ustnym wystąpieniem osoby skazanej i Prokuratora;
 - (c) zapoznać się z pisemną lub ustną opinią biegłego dotyczącą między innymi osoby skazanej;
 - (d) uzyskać wszelkie inne istotne informacje z wiarygodnych źródeł.
3. Prezydium informuje o swojej decyzji i jej uzasadnieniu osobę skazaną, Prokuratora, Sekretarza i Państwo wykonania.

Artykuł 10

Przekazanie osoby skazanej po zakończeniu wykonywania kary

1. Państwo wykonania zawiadamia Prezydium:
 - (a) 90 dni kalendarzowych przed planowanym zakończeniem wykonywania kary, że kara zostanie wykonana;
 - (b) 30 dni kalendarzowych przed planowanym zakończeniem wykonywania kary o istotnych informacjach dotyczących zamiaru Rzeczypospolitej Polskiej udzielenia zgody na pozostanie danej osoby na swoim terytorium lub o miejscu, do którego zamierza przekazać tę osobę.
2. Po wykonaniu kary osoba skazana, która nie jest obywatelem Rzeczypospolitej Polskiej, może zgodnie z prawem krajowym Rzeczypospolitej Polskiej zostać przekazana do państwa, które jest zobowiązane do jej przyjęcia, lub do innego państwa, które wyrazi zgodę na jej przyjęcie, biorąc

pod uwagę opinie tej osoby co do przekazania jej do tego państwa, chyba że Rzeczpospolita Polska zezwoli tej osobie na pozostanie na swoim terytorium.

3. Z zastrzeżeniem postanowień artykułu 6, Rzeczpospolita Polska może również, zgodnie ze swoim prawem krajowym, wydać lub w inny sposób przekazać daną osobę państwu, które domagało się ekstradycji lub przekazania osoby w celu przeprowadzenia postępowania karnego lub wykonania kary.

Artykuł 11

Koszty

1. Zwykle koszty wykonania kary na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej ponosi Państwo wykonania.
2. Pozostałe koszty, w tym koszty przewozu osoby skazanej do siedziby Trybunału i z powrotem oraz do i z Rzeczypospolitej Polskiej, ponosi Trybunał.
3. W przypadku ucieczki koszty związane z przekazaniem osoby skazanej ponosi Trybunał, jeżeli żadne państwo nie bierze na siebie odpowiedzialności w tym zakresie.

Artykuł 12

Komunikacja

1. Komunikację w Państwie wykonania zapewnia Minister Sprawiedliwości Rzeczypospolitej Polskiej.
2. Komunikację w Trybunale zapewnia Wydział Prawny i Wykonawczy Prezydium.

Artykuł 13

Wejście w życie

Umowa wchodzi w życie trzydziestego dnia po otrzymaniu przez Trybunał noty, w której Państwo wykonania powiadomi o zakończeniu krajowych procedur prawnych niezbędnych do wejścia Umowy w życie w Rzeczypospolitej Polskiej.

Artykuł 14

Zmiany i rozwiązanie Umowy

1. Umowa może zostać zmieniona, po konsultacjach, za pisemną zgodą Stron.
2. Rzeczpospolita Polska może w wycofać swoje warunki przyjęcia wniosku o umieszczenie w wykazie państw wykonania. Wszelkie zmiany lub uzupełnienia tych warunków wymagają zatwierdzenia przez Prezydium.
3. Umowa może zostać rozwiązana, po konsultacjach, przez każdą ze Stron z zachowaniem sześćdziesięciodniowego okresu wypowiedzenia. Wypowiedzenie takie nie ma wpływu na kary obowiązujące w chwili wypowiedzenia, a postanowienia Umowy mają zastosowanie do czasu zakończenia lub wygaśnięcia kar lub, w stosownych przypadkach, do czasu przekazania osoby skazanej zgodnie z artykułem 9 Umowy.

NA DOWÓD CZEGO niżej podpisani, należycie w tym celu upoważnieni, podpisali niniejszą Umowę.

Podpisano w, dnia 2024 roku, w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, każdy w językach polskim i angielskim, przy czym obydwie teksty są jednakowo autentyczne. W razie rozbieżności rozstrzygające znaczenie ma tekst angielski.

**Z UPOWAŻNIENIA RZĄDU
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

**Z UPOWAŻNIENIA MIĘDZYNARODOWEGO
TRYBUNAŁU KARNEGO**

Sędzia ...
Prezes Międzynarodowego Trybunału Karnego